(*on* 296); **2** scriptural portion dealing with the piling of the fire-altar अग्निचयने श्रूयते 'निर्मन्थ्येनेष्टकाः पचन्ति' इति NyāyMāVi. 51. 6 (*on* i. 4. 10); अग्निचयने श्रूयते सृष्टीरुपदधाति NyāyMāVi. 57. 19 (*on* i. 4. 17)

अग्निचयननिषेध (agnicayana–niṣedha) *m.* prohibition of the piling of the sacrificial fire-altar यथा नान्तरिक्षे न दिवीत्यग्निचयननिषेधानुवादः Bhām. 205. 1 (*on* i. 3. 10); प्रसङ्गाभावेऽपि प्रतिषेधः संभवति यथा 'नान्तरिक्षे न दिवि' इत्यग्निचयननिषेध इति चेन्न S'rutaPra. ii. 20. 19 (*on* i. 3. 9)

अग्निचयनप्रकरण (agnicayana–prakaraṇa) *n.* chapter dealing with the piling of the fire-altar अग्निचयनप्रकरणे पठितत्वात्तेषां मन्त्राणां सामान्यतश्चयन-संबन्धोऽवगम्यते NyāyMāVi. 57. 28 (*on* i. 4. 17); अग्निचयनप्रकरणाम्नातस्य मन्त्रस्य…अश्वरशनाग्रहणे…प्राप्तिः S'ivārkaMaDī. i. 52. 23 (*on* i. 1. 1); अग्निचयन-प्रकरणाम्नात एव मन्त्रः … प्राप्तः MīmāKau. iii(1). 60. 7 (*on* i. 2. 33); i. 62. 14 (*on* i. 3. 9); MayūMāli. 22. 8 (*on* i. 3. 2); 241. 15 (*on* iii. 3. 7)

अग्निचयवत् (agnicaya–vat) *adv.* as in the case of the piling of the fire-altar अनुबन्ध्यायां हुतायामग्निचयवद्दक्षिणस्यां वेदिश्रोण्यामासन्द्यामासीनस्य ये केशिनः सत्त्रमासतेति प्रवपति VārāS'S. III. iii. 4. 42.

अग्निचाय (agni–cāya) *adj.* one who performs the Agnicayana अग्निं चिनोति अग्निचायः JaineVyā. 110. 11 (*on* ii. 2. 78); तत्र भूतकालस्य क्विपि नियत-त्वादग्निं चितवान् अग्निचाय इत्यण् न भवति PadMañ. *on* KāśiVṛ. *on* P. iii. 2. 91.

अग्निचारिणी (agni–cāriṇī) *adj.* (*f.*) inflammable (thing) बिभृया-न्नाग्निचारिणीम् ViṣṇuDhaP. ii. 89. 54.

अग्निचिकीर्षा (agni–cikīrṣā) *f.* desire to produce fire मन्थनं कुर्वत-स्तस्य मुनेरग्निचिकीर्षया । अरण्यामेव सहसा तस्य शुक्रमथापतत् DevīBhāP. i. 14. 7.

अग्निचित् (agni–cít) *adj.* [P. iii. 2. 91; JaineVyā. 110. 8 (*on* ii. 2. 78); अग्नौ कर्मण्युपपदे चिनोतेर्धातोः क्विप्प्रत्ययो भवति । अग्निचित् KāśiVṛ. *on* iii. 2. 91; अग्निचित्…अग्निं चितवान्…क्विप् । तुक् Nyās. i. 213. 5 (*on* i. 3. 3); KātanVṛ. iv. 1. 30; iv. 3. 86; अग्निचित्– क्विपो लोपो तुग्भवति PadMañ. *on* KāśiVṛ. *on* P. i. 1. 62; तत्र गतिकारकोपपदात् कृदित्युत्तरपदप्रकृतिस्वरेण चित्शब्द उदात्तः KāśiVṛ. *on* P. vi. 1. 169]; **1 Ai** one who has performed the Agnicayana sacrifice, one who has piled up a fire-altar यद॑ग्निचित् । अन॑वरुद्धस्याश्नीया-द॑वरुद्धेन व्यृ॑ध्येत TaiS. V. ii. 5. 5; V. iv. 5. 2; V. iv. 7. 4; नैतयानिष्ट्वाग्नि-चिन्मैथुनं चरेतेति KauṣīBr. 19. 7 (87. 3); य उ वै के चाग्निचितोऽस्यामेव तेऽव-सिताः S'atBr. VII. i. 1. 1; X. i. 5. 4; S'āṅkhāS'S. ix. 28. 18; तस्मादग्निचितः पापं न कीर्तयेत् ĀpaS'S. xvi. 10. 6; MānS'S. 158. 19; MīmāSū. v. 3. 26; अग्निं यश्चितवान् सोऽग्निचित् S'ābaBh. 1328. 23 (*on* v. 3. 26); AmaK. 1376; ṬupṬ. 73. 19 (*on* v. 3. 27); Vaija. 89. 75; इत्युक्त्वैत्य नदीं ब्राह्मीं सोऽग्निचित्कङ्कचिच्चि-ताम् । स्वर्गदृश्वाभवत् DvyāśraKā. 11. 115 (comm. ब्राह्मीं नदीं सरस्वतीमेत्य … । किंभूताम् । अग्निचिदग्निं चितवती देवप्रसादार्थमग्निसंभृतेत्यर्थः । कङ्कचित्कङ्काख्य-पक्षिभेदवत् चिता कङ्काकारेण रचितेत्यर्थः । (तादृशी) चिता यस्यां ताम्); स्प्रष्टास्त्रम्··। अस्त्वग्निचिद्वा यजमान औदासीन्यं भवत्या यदि तन्मुधैतत् DvyāśraKā. 10. 81; DhātuPra. 5. 5 (102. 19); तत्रैव पुराणद्रव्ये पुनस्संस्कारविधानम् … यत्रैवाग्निचि:सोमेन यजेत SaṅkarKāBh. 33. 15 (*on* i. 3. 29); 33. 24 (*on* i. 3. 32); S'abdaRa.(Vā.) 2347; अग्निचितं कृताग्निचयनम् VīraMi.(Āhnika.) 22. 6; 149. 2; KalpaK. 75. 63; अग्निं संस्कृतवानग्निचिदिति MayūMāli. 435. 23 (*on* v. 3. 11); BhāṭṭCan. 4. 14 (*on* xiii. 1. 6); **1 Aii** built up of fires, piled up by fire सः (अग्निः) षट्त्रिंशतं सहस्राण्यपश्यदात्मनोऽग्नीनर्कानग्निमयानग्निचितस्तेऽग्नि-नैवाधीयन्ताग्निनाचीयन्त…यत्किं च यज्ञे कर्म क्रियते यत्किं च यज्ञियं कर्माग्निनैव तेषु तदग्निमयेष्वग्निचित्स्वग्निमयमक्रियत S'atBr. X. v. 3. 11; **1 Aiii** performer of a sacrifice called S'ākvara Agnicayana (which is independent of Soma-sacrifice) अग्निचिच्छाक्वराग्निचयनकृत् । चयनान्तरग्रहणे सोमप इत्यनर्थकं स्यात् Aparā. 441. 20 (*on* 1. 220); **1 B** one who has regularly kept the sacred fires नलो नाम…सोमपोऽग्निचित् MahāBhā. iii. 61. 47; Rāmā. ii. 70. 20; श्रुतदेहविस-र्जनः पितुः…राघवः । विदधे विधिमस्य नैष्ठिकं यतिभिः सार्धमनग्निमग्निचित् RaghuVa. 8. 25; अग्निचित्कपिला सत्त्री…। दृष्टमात्राः पुनन्त्येते ParāSm. 12. 47 = VṛGautaSm. 598. 18(14); VarāP. 207. 19; अग्निहोत्र्यग्निचिच्चाहिताग्नौ AbhidhāCin. 835; SarvaDaSaṁ. 16. 859; Nyāyāmṛ. 290A. 5; अग्निहोत्र्यग्निचित्साग्निराहिताग्निरथापि च KalpaK. 79. 96; NīlaVi. 4. 18; **2** built up or carried out by the digestive fire (used for digestive functions of the body) मनश्चिदादयोऽग्नय-स्समाम्नाताः । … एवमेव वाक्चिदादयोऽपि … तत्र … अग्निचितो जाठराग्निव्यापाराः S'ivārkaMaDī. ii. 365. 16 (*on* iii. 3. 45); *m.* [Mus.] name given to a *tāna* अग्निचिद् द्वादशाहश्चोपांशुः सोमाभिधस्ततः । … ऋषभेण विहीनानामिति नामानि मन्वते (तानानाम्) SaṁgīRa. i. 143. 13 (1(4). 80)

अग्निचित (agni–cita) *adj.* consigned to the funeral fire प्रसव्यं चापि तं चक्रुरृत्विजोऽग्निचितं नृपम् । स्त्रियश्च शोकसंतप्ताः Rāmā. ii. 70. 20 (Rāmā-yaṇaśiromaṇi अग्निचितम् अग्निं प्राप्तम्)

अग्निचिति (agni–citi) *f.* piling up a fire-altar अग्निचितिश्चेदेकविंशति-मिष्टकाः कृष्णाः समन्तादुपदध्यादथ वा लोहिताः MānS'S. 180. 14; 218. 20; MahāBhā. iii. 191. 18; यथाग्निचित्याम्, औदुम्बरमुलूखलं सर्वौषधस्य पूरयित्वावहन्त्यत्र तदुपदधातीति S'ābaBh. 2115. 17 (*on* xi. 1. 28); GobhiSm. 2. 163; वाजश्च मे प्रसवश्च म इत्यादिना अग्निचित्या(? त्यां) होतव्या संतता घृताहुतिर्वसोर्धारा BālamBha. iii. 177. 14 (*on* 3. 291)

अग्निचित्कर्तृकसोम (agnicitkartṛka–soma) *m.* a Soma-sacrifice performed by one who has earlier performed the Agnicayana उत्तरवेदिपुराणाग्नि-द्वयस्यैवैकविंशतिलो[क]म्पृणानामप्यग्निचित्कर्तृकसोमे समुच्चयः BhāṭṭCan. 24. 12 (*on* xiii. 3. 12)

अग्निचित्काम्य (agnicit–kāmya–) [*denom.*] to wish to be a performer of Agnicayana इदं तर्हींत्कार्यम् । अग्निचित्काम्यति । कितीति गुणप्रतिषेधो यथा स्यात् MahāBh. ii. 20. 8 (*on* iii. 1. 9)

अग्निचित्त्व (agnicit–tva) *n.* the state of being one who has performed the Agnicayana न धावेद्वर्षतीत्यादि चितौ सत्यां क्रतावुत । आद्यश्चिते-र्निमित्तत्वान्न क्रतावग्निचित्त्वतः NyāyMāVi. 292. 14 (*on* v. 3. 10); यथा चयन-मात्रान्नाग्निचित्त्वमेवमिष्टमात्रान्न दीक्षितत्वम् MayūMāli. 435. 7 (*on* v. 3. 11)

अग्निचित्य (agni–citya) *n.* the piling of the fire-altar अग्निचित्ये सरजसि काले माहेन्द्रेण स्तुवते VaikhāS'S. 17. 16; श्येनवद्व्यूह्य तं व्यूहं धौम्यस्य वचनात् स्वयम् । स हि तस्य सुविज्ञात अग्निचित्येषु MahāBhā. vi. 272*(3)

अग्निचित्यगत (agnicitya–gata) *adj.* [*f.* –ā] connected with the piling up of the fire-altar आश्विनी … इष्टकासु सा । अग्निचित्यगतासु स्यात् NānārthāSaṁ. ii. 62. 187.

अग्निचित्या (agni–cityá) *f.* [DEBRU. p. 831; cf. P. iii. 1. 132; JaineVyā. ii. 1. 105] **1** piling up of the fire-altar अग्निचित्यायां पञ्चहविषं दीक्षणी-यायामिष्टिमेके तन्वते KauṣīBr. 19. 4 (85. 11); सर्वं वा अग्निचित्या KauṣīBr. 19. 5 (86. 4) = 19. 7 (86. 22); भूयांसि हवींषि भवन्ति । अग्निचित्यायां यदु चानग्नि-चित्यायाम् S'atBr. VI. vi. 1. 1; VI. vi. 1. 13; युवमेव नोऽस्या अग्निचित्याया अध्वर्यू भविष्यथ S'atBr. VIII. ii. 1. 3; अलोक्यामग्निचित्यामाहुः S'atBr. IX. v. 2. 15; अग्निचित्यायां चाग्नौ प्रणीयमानेऽप्रतिरथं जपति S'āṅkhāS'S. viii. 15. 10; ĀśvaS'S. I. iii. 4. 12; माहेन्द्रस्य स्तोत्रं प्रत्यभिषिच्यते यथाग्निचित्यायाम् ĀpaS'S. xviii. 6. 6; xiv. 23. 9; MānS'S. 140. 16; 141. 11; पितृयज्ञाग्निचित्ययोः KātyS'S. ii. 6. 28; तस्य स्तोत्रमुपाकृत्याभिषिञ्चति यथाग्निचित्यायाम् HirS'S. xiii. 2. 20; xvii. 3. 11; अग्निचित्यायाम्…सावित्रान् होमान् होष्यत्सु यजुषोपविशेत् LāṭyāS'S. v. 7. 12 = DrāhyāS'S. xiv. 3. 13; अष्टशताङ्गुलं धनुः पथिप्राकारमानम् । पौरुषं च अग्निचित्यानाम् ArthS'ā. i. 264. 8 (2. 20) (comm. अग्निचित्यानाम् अग्नि-चयनविशेषाणाम्); NānārthāSaṁ. i. 19. 114; KośaKaTa. 1. 5590; **2** piled up pyre महाप्रस्थानगमनं तथा प्रायोपवेशनम् । जलावगाहनं चैव अग्निचित्याप्रवे-शनम् । एवं चतुर्विधः प्रोक्त आत्मत्यागः MahāBhā. xiii. App. I. 15(3775)

अग्निचित्यावत् (agnicityā–va(n)t) *adj.* who has piled up the fire-altar कच्चिदग्निचित्यावतां तथा । कथाभी रमसे नित्यमुपचाय्यवतां शुभे Bhaṭṭi. 6. 68.

अग्निचित्यासंयुक्त (agnicityā–saṁyukta) *adj.* connected with the piling up of the fire-altar प्राजापत्ये त्वग्निचित्यासंयुक्ते वायव्यं पशुपुरोडाशम् ĀśvaS'S. I. iii. 4. 12.

अग्निचित्येष्टका (agnicityeṣṭakā) *f.* brick for piling up of the fire-altar ये पञ्च पञ्चदश शतं सहस्रम्… । तेऽग्निचित्येष्टकास्तं शरीरम् S'ivSaṁU2. 14.

अग्निचित्वत् (agnicit–va(n)t) *adj.* possesssing people who have piled up the fire-altar अग्निचित्वान् ग्रामः KāśiVṛ. *on* P. viii. 2. 10; अध्वरेष्वग्नि-चित्वत्सु सोमसुत्वत आश्रमान् । अत्तुं महेन्द्रियं भागमैति दुश्च्यवनोऽधुना Bhaṭṭi. 5. 11; BhāṣāVṛ. viii. 2. 10.

अग्निचित्संयुक्त (agnicit–saṁyukta) *adj.* connected with one who has piled up the fire-altar अग्निचित्संयुक्तं व्रतं चितिमात्रे एव स्यात् MayūMāli. 434. 22 (*on* v. 3. 10)

अग्निचित्सोमयाजिन् (agnicitsomayāj–in) *adj.* who has performed a Soma-sacrifice after having done the rite of Agnicayana अग्निचित्सोमया-जिसोमातिपूतसोमवामिनाम् KātyS'S. xix. 1. 2.

अग्निचिद्युक्त (agnicid–yukta) *adj.* concerning the performer of the Agnicayana, prescribed in connection with an Agnicit संचिते त्वग्निचिद्युक्तं प्रापणान्निमित्तस्य MīmāSū. v. 3. 26.

अग्निचिद्व्रत (agnicid–vrata) *n.* vow of one who has piled up the fire-altar अग्निचिद्व्रतानि वर्षति न धावयेदित्यादीनि S'āstrDī. 434. 12 (*on* v. 3. 10); अग्निचिद्व्रतानि चितौ निष्पन्नायां सत्यां तदाप्रभृति प्रवर्तन्ते न तु चितेऽग्नौ क्रत्वनु-